

هفتنه‌نامه

هفتنه‌نامه دهقان ■ شماره یکصد و پنجم ■ شنبه ۷ حمل ■ ۱۴۰۰

افتتاح بند کمال خان، نوید تازه برای افزایش محصولات زراعتی

۳

حسک‌گنده‌ی آفتابی، رونق وضعیت
اقتصادی زندگی نظریه

۷

نوروز، نوی کال او نوی هیله

۶

رونق فروش سبزه و سمنکبزی در کابل

۷

د خلکو پراخ گډون سره د بادام باغ د کرنیز نندارتون بريالي پاى

پاکتم انوارالحق احدي وویل، چې په ۱۳۹۹ یم کال کې د کرونا وبا له وجې په هبواد کې یوشمبر اقتصادي فعالیتونه وختنیوں شول، خود کرنې د برحې فعالیتونه لا هم په پراخه توګه ترسه شول. هغه وویل، چې د کرنې له پلوه تېر کال د افغانستان لپاره بد کال نه، او یوشمبر کرنیز محصولات له ډلي د غنمو او وریجو حاصلات د پام ور زیاتوالی درلود.

بساغلی احدي دغه راز وویل، چې د لړو وربستونو له وجې روان کال کې د چکالی شونتیا قوي ده، خود کرنې، اوبولګولو او مالداری وزارت، ددی وضعیت د احتمالی منفي اغبزو د کموالی په پار حکومت ته ځانګړې وراندیزونه وراندې کوي. هغه وویل: «۱۳۹۹ یم کال د کرونا وبا تر اغبزې لاندې راغله او په ۱۴۰۰ کال کې د چکالی وراندیزونه هم شوی ده. او سنی بارانونه د چکالی اغبزې کموي، خود ددې ترڅنګ هم د کرنې وزارت خپلې برنامې لري. د کرنې وزارت د چکالی په برخه کې خپل وراندیزونه چمتو کړي دي او ډېرژر به دغلو دانو او علوفې په برخه کې

دغه راز د دی نندارتون د بشه پلي کېدو په پار، د بادام باغ څېرنیز فارم خاورین سړکونه دمبر شوی ول او تشنابونه یې په لا زیاتو امکاناتو سمبال شوي ول.

په ورته وخت کې غرفه لرونکو او نندارچیانو لپاره خوراکې توکو ته د لاس رسی په پار یو کافی شاپ هم فعال و.

موسیقی او هپوادنی سندري ددی نندارتون بله برخه وه.

که خه هم نندارتون له نویو بدلوننو او پراخو اسانتیاوو سره په لاره واچول شو، خو په روان کال کې احتمالی چکالی په هکله وړاندويښې یوشمبر هپوادوال اندېښمن کړي دي.

خود کرنې، اوبولګولو او مالداری وزیر داکټر انوارالحق احدي وايې، چې یاد وزارت نوی کال په «خوشبینی» سره پیلوي او دا خوشبینی پر واقع بینې ولاړه ۵۵.

کرنیزې تکنولوژۍ او ماشینونه او د بنځو لاسي صنایع نندارې ته وړاندې شوي ول. د روان کال کرنیز نندارتون له نویو بدلوننو او پراخو اسانتیاوو سره مل و، چې له دې سوداګریزه کرنې» تر شعار لاندې په نویو ډلي ددې نندارتون یوه نېټګنه دا وه، چې بدلوننو او پراخو اسانتیاوو سره په لاره د وزارت ټول کارکونکو، غرفه لرونکو او د واچول شو.

ددې خلور ورخنې نندارتونن په ۲۸۶ غرفو انتېنې ته لاس رسی درلود.

۴

پکتیا کې د مېوو یوزر او ۴۰ جریبه نوي بنونه جورېږي

چې د مېوو نوي بنونه جورېږي، چې د پکتیا ولایت کې د بنوالی په برخه کې بې ساری پرمختګ دی. د پکتیا د کرنې ریاست پر دې سربېره، چې کروندگرو ته به تصدیق شوی نیالگې ورکړي، له هغوي سره د باغونو په نقشه اچولو، د ابولگللو د سیستم په جوړولو او د بنوالی د مدیریت اړوند څینو نورو برخو کې هم تخنیکي او فني مرستې کوي. د کرنې وزارت هلي خلې کوي، چې پکتیا ولایت کې بنوالی ته وده ورکړي، هغه ونې دود کړي، چې په دېر لندې موده کې مېوو نیسي او بنه کمیت او کیفیت لرونکي وي، تر خود بنوالی محصولات دېر او د بنوالو عواید زیات شي.

نیالگیو خخه جورېږي، چې د پکتیا ولایت له اقلیم سره پوهه توافق لري. دغه راز په دې غونډه کې، د پکتیا مرستیال والي الحاج عبدالولي سهی د نویو بنونو په جوړولو خوبنې خرګنده کړه او بزگران يې وهڅول ترڅو د نویو نیالگیو په تولید کې پوره ونډه واخلي او هم يې له بزگرانو وغښتل، چې د نویو جوړپدونکو بنونو سمه ساته او پالنه وکړي. په غونډه کې د چاپېریال ساتني ریس انجنیئر بهیرګل صابري د باغونو جوړول په اړوند خوبنې خرګنده کړه او وې پویل؛ چې د بنونو جوړول نه یوازي چې د بزگرانو اقتصاد پیاوړي کوي بلکې د چاپېریال ساتني او د سیمې د بنکلا په برخه کې ګټور رول لري. د پکتیا د کرنې ریاست چارواکې وايی،

گپ دهقان

در سال نو، نو شویم

دفتر سال ۱۳۹۹ بسته شد و بهار ۱۳۹۹ طبیعت تسخیر کرد. همه گان آماده پذیرایی از سال نو شدند، از خانه تکانی ها تا پاک کاري ها، از ساختن لباس نو، تا گشت و گذار در صحراءها و جشن های بهاری؛ از تهیه هفت میوه تا سمنک پزی، همه رسم و رواج های دیرینه در کشور عزیزان است که آرزوی همه، آمیخته گی این رسما ها با خوشی های بیشتر است.

در کنار این ها، سال نو، ما را با آمدنیش تکان می دهد تا در این سال، ما و شما بهتر از سال گذشته باشیم و احساس های نیکی نسبت به زندگی پیدا کنیم و پیش رفت داشته باشیم.

باید به خودمان بگوییم که تنها آماده گی گرفتن برای پذیرایی از سال نو، خانه تکانی ها و پاک کاري حولی، ساختن لباس نو، لذت بردن از طبیعت، ساختن هفت میوه و پختن سمنک، کافی نیست. این ها مواردی هستند که هر سال تکرار می شوند و باید در سال نو، آماده گی برخی چیز های نو نیز نسبت به سال های گذشته را داشته باشیم.

بهتر است در کنار آماده گی برای پذیرایی از سال نو، خودمان را هم نو سازیم. کوشش کنیم بهتر و تازه تر فکر کنیم، با خود کهنه های مان خدا حافظی کنیم و مثل جهان که در حال پیش رفت و مدرن شدن است، پیش رفت کنیم.

در کنار خانه تکانی و پاک کاري، ذهن و قلب خودمان را نیز طرز تفکر و رفتار مان را بررسی کنیم و بینیم تا اگر اندکی هم ناپاک باشد، پاکش کنیم. از رفتارهای آزاده نده برای دیگران و از کینه و حسادت و از دوستی با تبلیغ خودمان را منزه سازیم.

مهمنت از همه، اما در پهلوی این که از طبیعت و سیر در فضای باز لذت می بیریم، کاری کنیم که طبیعت نیز در سال جدید از وجودمان لذت ببرد و این رابطه دوطرفه سبب بهبود طبیعت و جسم و روان ما نیز می شود.

به این معنا که در سال های گذشته اگر برگ قشنگی را تماشا و گلی را بو کرده باشیم و یا اگر در سایه های سرد درختی نشسته باشیم و زیبایی جریان آب روشنی را نظاره کرده باشیم، باید در رونق یابی بودن این زیبایی ها از همین حالا بکوشیم؛ یعنی درخت بنشانیم، گل پرورش بدھیم و در مصرف آب، برای طولانی سازی عمر حیات، صرفه جویی کنیم.

وقتی در سال نو هفت میوه را لای دندان های مان می گذاریم، به این فکر نیز باشیم که اگر آب کم شود، اگر درختان مراقبت نشوند و تشننه بمانند، ممکن است در آینده دیگر میوه های نباشد تا هفت میوه ای تهیه کنیم و زندگی ای ادامه داشته باشد.

غرس نهال شاید زمان محدودی داشته باشد، اما پرورش نهال، کاری است که به صورت مداوم می توان انجام داد و در شادسازی روح و روان طبیعت کوشید. غرس و نگهداری نهال، ستون اصلی حیات است. با هم این ستون اساسی را محکم تر و قوی تر بسازیم تا زندگی خیلی زود به پایان نرسد.

نیالگی چمتو او پر خوستمېشتو ولسونو وايی، چې د مېوو نوي بنونه جوړول په دې ولایت کې د بنوالی په برخه د خوست د کرنې ریاست پر دې سربېره، کې بشه پرمختګ دی. د کرنې وزارت هلي خلې کوي، چې خوست ولایت کې بنوالی ته وده نیالگې ورکړي، له هغوي سره د باغونو په نقشه اچولو، د ابولگللو د سیستم په جوړولو او د بنوالی د مدیریت اړوند څینو نورو برخو کې هم تخنیکي او هر کړي، هغه ونې دود کړي، چې په دېر لندې موده کې مېوو نیسي او بنه کمیت او کیفیت لرونکي وي، تر خود بنوالی محصولات دېر او د بنوالو عواید زیات شي.

د خوست د کرنې، ابولگللو او مالداری ریاست وايی، چې د کرنې وزارت د کرنې او خوړو خوندیتوب بېړنې پروژې «EAST» په مرسته ددې ولایت په مرکز او ولسوالیو کې ۲۲۲۵ جریبه نویو بنونو د رغولو چارې پیل شوی دی. د خوست د کرنې، ابولگللو او مالداری ریس حفیظ الله شاه نوری وايی، چې، سرکال به د خوست په ولایت کې د بنوالی ځنځیری ارزښت دودې سکتوری پروژې «HVCDSP» له خواه خراماو او ستروسو ۸۱ جریبه بنونه، د تېلو پروژې له لارې ۱۲۰ جریبه بنونه او د کرنې وزارت د کرنې او خوړو خوندیتوب بېړنې پروژې «EAST» له خوا ۲۲۲۶ جریبه بنونه جوړ شي، چې د «EAST» له خواه ۲۲۲۶ جریبه بنونو د جوړولو په پار پر بنوالو د مېوو لرونکو نیالگیو د پیل شوی ۵. نیالگی نوری وویل، چې په ۱۳۹۹ یم کال کې د خوست ولایت په مرکزی قوریو کې ۲۳۰ زره مثمر او غیر مثمر نیالگی او د تېلو موسسې په همکاری پنځه زره

نوروز، سمنک، هفت‌سین: محصولات زراعتی، رنگینی سفره‌های بهاری

تاریخی در افغانستان نشان می‌دهد که مراسم جهنده‌بالا به زمان شیبانیان می‌رسد. در ولایت هرات: نوروز را در هرات به ویرژ زنان، آن را به طور خاص جشن می‌گیرند، زنان هرات به شکل گروهی و چندین خانواده باهم به دامنه‌های کوه می‌روند و سبزه لگد می‌کنند، مردم باور دارند که پا گذاشتند بر سبزه نشانه خجسته‌گی است و شکستن تخم مرغ (تخم جنگی) برای نو جوانان، دید و بازدید و لباس نو پوشیدن هم در این روزها صورت می‌گیرد، در گذشته‌ها، باغ ویرژ ای به نام «باغ زنانه» در هرات وجود داشت که زنان در آن تجمع می‌کردند. کمپیرک در ولایات دایکندی و بامیان: کمپیرک پیرمردی با محاسن است که لباس‌های رنگی به تن، کلاه بلندی بر سر و تسبیحی در دست دارد، کمپیرک نماد نیکی و احسان و قدرت طبیعت است که قدرت زمستان را تسلیم بهار می‌کند. او و همراهانش از روستاهای عبور می‌کنند و صدقه‌ها و کمک‌های خیریه را بین مردم تقسیم کرده و اشعاری را با صدای رسا و موزون سر می‌دهند. این سنت در مرکز ولایت‌ها به خصوص بامیان و دایکندی مشاهده اجرا می‌شود.

در ولایت شمال کشور مسابقات بزکشی، اسب‌دانی، نشان زنی با سلاح‌های قدیمی که با باروت دست‌ساز مردم محل کار می‌کند، سنگیرک، تخم‌جنگی رفتن به دامنه کوهها و تپه‌ها از این روز پیش‌واز می‌شود، مردم پروان و کاپیسا، این روز با رفتن به تپه زارها مخصوصاً گلغنده، ریگروان و صیاد و سایر مکان‌های تفریحی رفته و به شکل‌های گوناگون جشن می‌گیرند، جشنواره گل ارغوان از اهمیت خاصی در ولایت پروان برخوردار است. نوروز به عنوان کهن‌ترین و مهم‌ترین جشن تاریخی و مشترک در کشورهای مختلف و قدامت تاریخی و طرفداران زیادی بین مردم افغانستان دارد. از این روز در افغانستان، ایران، تاجیکستان، اوزبکستان، و سایر کشورهای آسیای میانه به گونه‌های مختلف تجلیل می‌شود.

می‌شوند و طی آن آواز مخصوصی (دف) یا هم موسیقی سر می‌دهند.

نوروزی هدیه برای نامزدان: همچنین نوروز برای نو عروس‌ها و تازه‌آمدادها در افغانستان لذتی دیگر دارد که جشن و شادی نوروزی را برای آن‌ها دو چندان می‌سازد، خانواده داماد در این روز با تهیه هدایا و لباس برای عروس، مادر عروس و برخی اعضای خانواده وی طبخ ماهی، جیلی، کلچه و انواع مختلف میوه‌های خشک و تازه، روز نخست نوروز را به همراه خانواده به منزل عروس رفته و نوروزی بعدی خانواده عروس با تهیه هدایا و شیرینی به منزل داماد رفته و دیدار تازه می‌کند. اما در مزار شریف: بیا که برمی‌فرداون یافت می‌شود و به همین دلیل وارد می‌شود. نوروزی و اهمیت دادن به کشاورزی و بازداری نیز شده است.

هفت میوه خشک شده تهیه می‌شود و در شربتی از عصاره خود میوه‌ها شیرین می‌شود. هفت‌میوه خشک شده (کشمکش، چهارمغز، بادام، پسته، زردالو، فندق و سنجاق) یا هم انواع میوه‌های خشک دیگر) که همه این میوه‌جات خشک پس از پاکسازی در داخل یک ظرف با مقدار آب لازم اندخته می‌شود و برای مدت معینی (عمولاً ۲ تا ۳ روز) آن را در مکانی ملایم می‌گذارند، سپس از کامل نمودن آن را بروی سفره نوروزی گذاشته و میل می‌کنند. هفت‌میوه بیشتر با هفت‌سین، سبزی‌پلو و سمنو همراه است، و بازی و سرگرمی جشن می‌گیرند، دامنه گسترده‌گی، این جشن و مراسم در افغانستان بوبیزه مزارشیریف با هفت‌میوه یا همان هفت‌سین ایرانی، پختن سمنک در سه روز نوروز، سیزده بدر، میله گل سرخ و نشاط و تازه‌گی به همراه می‌آورد، جایگاه ویژه‌ای دارد که یکی از میزبانان این جشن، کشورمان است، مردم افغانستان بر این باور هستند که مزارشیریف زادگاه نوروز و مقبر سلطنت جمشید یا یاما پادشاه پیشدادی بوده است که آن را مؤسس و بنیانگذار نوروز می‌پنداشد و به همین دلیل برگزاری این جشن در مزارشیریف اهمیت ویژه‌ای دارد.

هفت‌میوه (بشقابی حاوی هفت‌میوه) در افغانستان مردم به جای هفت‌سین که در ایران رایج است، جشن هفت‌میوه برگزار می‌کند. هفت‌میوه مانند یک سالاد میوه از ترکیب

که حشمت‌الله حبیبی
گزارش‌گر

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری همه‌ساله در فرجم سال را با کمپین نهال‌شانی و آغاز سال جدید را به جشن بزرگ دهقان و نمایشگاه بزرگ تولید زراعتی در بادام باغ کابل برگزاری می‌کند، این نمایشگاه با هیاهوی زیاد و پرشکوه تجلیل می‌شود در این مکان انواع محصولات زراعتی به نمایش گذاشته می‌شود و مردم با شور اشتیاق و با انگیزه محصولات وطنی و بازاریابی اشتراک می‌کنند، جشن روز دهقان نه تنها در کابل بلکه در سراسر کشور در ولایات نیز راه اندازی شده و تجلیل می‌شود.

بهار سال جدید، نفس بخشیدن بر پیکر طبیعت است، نوروز همه‌ساله به شیوه‌های گوناگون در ولایات مختلف تجلیل می‌شود عده‌ای با غرس نهال، بعضی‌ها با شادی میله به تپه‌زارها ولی بسیاری از خانواده‌ها این روز را به آماده‌سازی هفت‌میوه، پختن سمنک، برگزاری مسابقات و بازی و سرگرمی جشن می‌گیرند، دامنه گسترده‌گی، این جشن و مراسم در افغانستان بوبیزه مزارشیریف با هفت‌میوه یا همان هفت‌سین ایرانی، پختن سمنک در سه روز نوروز، سیزده بدر، میله گل سرخ و نشاط و تازه‌گی به همراه می‌آورد، جایگاه ویژه‌ای دارد که یکی از میزبانان این جشن، کشورمان است، مردم افغانستان بر این باور هستند که مزارشیریف زادگاه نوروز و مقبر سلطنت جمشید یا یاما پادشاه پیشدادی بوده است که آن را مؤسس و بنیانگذار نوروز می‌پنداشد و به همین دلیل برگزاری این جشن در مزارشیریف اهمیت ویژه‌ای دارد.

هفت‌میوه (بشقابی حاوی هفت‌میوه) در

افغانستان مردم به جای هفت‌سین که در ایران رایج است، جشن هفت‌میوه برگزار می‌کند.

هفت‌میوه مانند یک سالاد میوه از ترکیب

افتتاح بند کمال خان، نوید تازه برای افزایش محصولات زراعتی

بند کمال خان، دیروز با حضور رییس جمهور و معاونین ریاست جمهوری و همچنین شمار دیگری از اعضای کابینه رسماً افتتاح شد. رییس جمهور محمد اشرف غنی و دیگر اعضای کابینه، به امید افغانستان آباد و شاداب، ابتدانهالی در ساحه بند کمال خان غرس کرده و سپس این بند را افتتاح کردند. پس از افتتاح بند کمال خان، رییس جمهور و هیات همراهش، از نمایشگاه زراعتی که توسط ریاست زراعت نیمروز راهاندازی شده بود، دیدن کردند. در نمایشگاه زراعتی ریاست زراعت ولایت نیمروز، افزایش مختلف فرآورده‌های زراعتی و مالداری، ماشین‌آلات زراعتی و صنایع دستی نیمروز به نمایش گذاشته شده بود. بند کمال خان پس از صدها سال انتظار دوباره به بهره‌برداری سپرده شد. با بهره‌برداری این بند، بیش از ۱۷۴ هزار هکتار زمین زراعتی زیر کشت قرار می‌گیرد و نیمروز دوباره به گدام غله‌جات آسیاه در خاورمیانه جایگاهش را به دست خواهد آورد. با اعمار بند کمال خان سپرده شد. با بهره‌برداری این بند، بیش از ۱۷۴ هزار هکتار زمین زراعتی زیر کشت قرار می‌گیرد و نیمروز دوباره به گدام غله‌جات آسیاه در خاورمیانه جایگاهش را به دست خواهد آورد. با اعمار بند کمال خان تولید محصولات زراعتی افزایش می‌یابد.

آبیاری و مالداری ولایت نیز مناسبت افتتاح این بند و گفت که آب ما ماید به دهقان، نمایشگاه زراعتی برگزار کرد. پس از افتتاح بند کمال خان، رییس جمهور و هیات همراهش، از نمایشگاه زراعتی که توسط ریاست زراعت نیمروز راهاندازی شده بود، دیدن کردند. در همین حال، خان محمد تکل رییس اداره ملی تنظیم آب، از اراده، قاطعیت و تلاش‌های رییس جمهور تشرک کرده، گفت که دوره سکوت مدیریت آب خاتمه یافته است و آب‌های افغانستان مهار می‌شوند. وی در رابطه به ظرفیت آب بند کمال خان و کانال‌های مربوطه آن معلومات داده، گفت که به دوره سکوت مدیریت آب خاتمه یافته است و آب‌های افغانستان مهار می‌شوند. وی در رابطه به ظرفیت آب بند کمال خان و کانال‌های مربوطه آن معلومات داده، گفت که به بند کمال خان تشرک نموده، گفت که از خدا سپاس‌گزاری می‌کند که در اطراف ما آب است. رییس جمهور در این مراسم گفت که از نظر شکلی بند کمال خان یک بند آب است، اما این بند نماد اراده ملی مردم برای احیای مجدد تاریخ است. وی افزود که بند کمال خان یک وسیله است، اما هدف آن احیای نیمروز آباد، آزاد و مرفه است. رییس جمهور گفت که امروز اختیار آب هلمند به دست مردم ما قرار گرفته و در توزیع زمین بند کمال خان به مردم محل اولویت داده می‌شود. رییس جمهور کشور در اخیر صحبت‌هایش

بند کمال خان در ولایت نیمروز، پس از تأکید کرد و گفت که آب ما ماید به دهقان، نمایشگاه زراعتی برگزار کشور و شمار دیگری از اعضای کابینه، رسماً افتتاح شد. رییس جمهور غنی که در راس یک هیات عالی رتبه دولتی به منظور افتتاح این بند به ولایت نیمروز سفر کرده بود، پس از افتتاح بند متذکر در مراسم باشکوهی که به اشتراک مقامات دولتی و بزرگان و متفذین ولایت نیمروز در ولسوالی چهار برجک برگزار شده بود، اشتراک و سخنرانی کرد. ریس‌جمهور در سخنرانی خویش از تلاش‌ها و همکاری مردم به ویژه انجیران، کارکنان و نیروهای امنیتی و دفاعی در زمینه اعمار و حفاظت از بند کمال خان تشکر نموده، گفت که از خدا سپاس‌گزاری می‌کند که در اطراف ما آب است. رییس جمهور در این مراسم گفت که از نظر شکلی بند کمال خان یک بند آب است، اما این بند نماد اراده ملی مردم برای احیای مجدد تاریخ است. وی افزود که بند کمال خان یک وسیله است، اما هدف آن احیای نیمروز آباد، آزاد و مرفه است. رییس جمهور گفت که امروز اختیار آب هلمند به دست مردم ما قرار گرفته و در توزیع زمین بند کمال خان به مردم محل اولویت داده می‌شود. رییس جمهور کشور در اخیر صحبت‌هایش

گل خالق: تمام عسل‌های فروخته می‌شود

گل خالق از ولایت ننگرهار به نمایشگاه شینشوب، لاقچی، پلوچی و بیر تولید کابل آمد است. او باشنده ولسوالی رودات ولایت ننگرهار می‌کنیم، در سال ۱۳۹۹ حدود ۳۰۰ هزار افغانی فروش کردیم و از این دست آورد خوش حالیم.» این مرد از شمار زنبوردارانی است که از کمک‌های یکی گل خالق می‌گوید: «عسل آورده‌یم به نمایشگاه، در این دو روز خوب فروش کردیم، در این دو روز نمایشگاه ۷۰ کیلو عسل فروختیم، تا اخیر نمایشگاه تمام عسل‌ها را می‌فروشم ان شاء الله، چون کمک و وسائل پرورش زنبور نیز برایش داده شده است.

خانم که از ۶۰ هزار افغانی ساخت

عاصمه کوهستانی که محصولاتش را در نمایشگاه بهاری بادام‌باغ به نمایش گذاشت، می‌گوید که او توانست از ۶۰ هزار افغانی، ۳۲ سال دارد و مادر چند فرزند است. خانم کوهستانی بعد از مدت‌ها پس انداز کرد، او توانست ۶۰ هزار افغانی جمع آوری کند. با این سرمایه، آغاز به فعالیت‌های تجارتی و زراعتی کرد. عاصمه کوهستانی که محصولاتش را در نمایشگاه بهاری بادام‌باغ به نمایش گذاشت، او ابتدا شرکتی به نام «بانو کوهستانی» تاسیس کرد. او حالا در کنار خود، ۳۰ بانوی آموزش‌پرورش فرزندانش را تامین و برای ۳۰ هزار افغانی بسازد.

عاصمه کوهستانی می‌گوید که او اکنون قادر شده است تا نیازمندی‌ها و مصارف خانم دیگر فرصت کاری ایجاد کند.

شرکت بانو کوهستانی، در بخش‌های پروسس نمایشگاه زراعتی بادام‌باغ، از وزارت لبنیات و جواهرات فعالیت دارد. این شرکت ترشی، مرج، مصالح جات خوارکی و هم‌چنین لاكت، دست‌بند، گوشواره و ماتکه نمایشگاه‌ها را به منظور بازاریابی محصولات پروسس و تولید می‌کند.

برابر کره، چی د تفریح ترخنگ، له کرنیزو محصولات تو اود بنخو له لاسی صنایعو لیدنه وکری. هفوی زیاته کره، چی د تفریح ترخنگ له نیو کرنیزو، لبني او د بنخو لاسی صنایعو سره بلد شوی دی. نسرين او ثریا زیاتوی، چی د هپواد د قتصادي پیاووتیا په پار له دی وروسته دوی هشه کوي، چی کورني توکي، کرنیز محصولات او د بنخو لاسی صنایع وپري. له سېنې نندراتون خخه گدونوال او غرفه لرونکي هم خوبن دی، دوي وايی، چې سړکال ډېر بدلونونه او اسانتيابوی رامنځته شوی دی.

فرزانه بیات، ددي نندراتون د لاسی صنایعو په برخه کي غرفه لري، بیات وویل: «زه د فرازنه بیات» په نوم د لاسی صنایعو نندراتون کي یوشمبر گدونوال دندراتون په ډېر بدلونونه او اسانتيابوی رامنځته زیورات ننداري ته وړاندې کوم او له څېل کاروبار خخه ډېر خوبن يم.» آغلې بیات وویل، چې سړکال د بزرگ مبله او د کرنیزو محصولات نندراتون کي ډېر بدلونونه او اسانتيابوی کلونو ډېر سټونزی هواري شوی دی. فزانې زیاته کره: «پخوا د لاسی صنایع او غرفې دروازې نه درلوډې او سړکال د منظم ګډو ترخنگ بنه دروازې ورته جوري شوی دی، د ترانسپورت سټونزه هواري شوی ده. دغرو برحالو ته وریا واي فای ورکړل شوی او دی ورته نوری اسانتيابوی رامنځته شوی دی. اغلې بیات داهم وویل، چې نندراتون ته راغلي دی وايی، چې دغه راز دی او له څېل او مړنکې مریم وايی: «ددې وویل، چې امنتي وضعیت ډېر خراب دي، خو بیا هم دله راغلي يو او ډېر خوبن يو، ځکه امنتي تدايسې ډېر شه دی. پلتنې بنسې او دقیقې دی او له څېل او مړنکې خواکونو منه کوم. کله چې دندراتون په سیمه کي قدم و هو خوک مو مزاهم ګېږي نه، د امنتي خواکونو شتون پراخ دی.»

دغه راز د کابل د فرزې ولسوالی یو تن بزرگ حاجی عزیز وویل، چې په بیلابلو ګرنیزو او بیلگولو برحه کي د کرنې وزارت په تینګښت بونه په ځای ځایونو ته راغلې شوچې په داډه زړه په ځای راغلم.» سېنې کرنیز نندراتون په جدي امنتي تابیاوو په لاره وچول شي. د کرنې وزارت له خوا هر کال د وری دویمه د بزرگ‌مبله او د کرنیزو محصولات نندراتون ددې نندراتون د امنیت په تینګښت بونه دل. نسرين او ثریا هغه مېمنې دی، چې ددې نندراتون لبدو لپاره راغلې دی، وايی چې بد امنتي وضعیت له وجی ونه توائبیل چې د کابل نورو تفریحی ځایونو ته لارې شي، چې ددې نندراتون په لاره وچول شوچې توکي هم په یې د خپلې خوبنې توکي هم پېږي.

د لومړۍ پانې پاتې برخه وړاندېزونه وړاندې کړي. د کرنې وزیر دغه راز تینګار وکړ، چې د روان لمريز کال په ترڅ کې به د اصلاح شویو تخمونو د وېس کچه زیاته شې او زرغونه هکتاره نوي ځمکې به د خړو بولو تر پوښن لاندې راوستل شي. د هغه په ددې نندراتون بله برخه کي دی. د هغه په نسلونو، نوي کرنیز او پراختیا یې تکنولوژی د کرنې او مالداری په برخه کي نوي کرنیز او پراختیا یې تکنولوژیو ته خانګړې شوی ول. بلخوا، یوه کرونډگره مېمن لیلما محمودی وویل، چې د کرنې وزارت د سوداګری د فعالیتونه د خلکواد اقتاصادي پیاوړیا اړل شوی دی. هغه چې مخکې د کور مېمنه وه، وايی، چې د کرنې وړاندې ورته د سوداګری او کرنیزو ۱۳ کاله وړاندې ورته د کار زمينه برابره شوې. د هغه وویل، چې د کرنې وزارت د کرنې او مهمې برنامې لري. پار خانګړې او د پلې کبدو وړ برنامې لري. بساغلې احدي وویل، چې د کرنې وزارت د کرنیز سکټور د ملاتې او پیاوړیا په پار هم خانګړې او مهمې برنامې لري. د غلو دانو او لبنیاتو په برخه کي خان بسیاينه داکتر انوار الحق احدي وویل، چې تر راتلونکو درې یا خلورو کالو پوري به افغانستان د غنمۍ، وریجو او د چرګانو غونې د تولید په برخه کي به خان بسیايني ته ورسپېږي. هغه وویل: «تر راتلونکو درې- خلورو کالو پوري د غنمۍ، وریجو او د چرګانو غونې د تولید په برخه کي به ان شاء الله خان بسیايني ته ورسپېږو. بیوالي ته به بنه پراختیا ورکړو، د افغانستان کرنې به په سوداګریزه بنه عیار کړو، د کرکېلې اقتاصادي معقولیت به د زیات کړو، د کرنیزو محصولاتو صادرات به د پام ور زیات کړو، کرنیز صنعت ته به بنه وده ورکړو او په ډېر برحه کي به په هېواد کې دنه ځنځیری ارزښت بشپړو.»

د کرنې، ابولگولو او مالداری وزیر زیاته کړ، چې پاد وزارت نوي کال په «خوش بینې» سره پیلوي او دا خوش بینې پر واقع بینې ولاړه ۵۵. دغه راز د کرنې په وزارت کې د خصوصي سکټور دېرخې د پراختیا ریس حبیب الله همکار دی. د بادام باغ د پنځه ویشتم کرنیز نندراتون په هکله وویل، چې په سېنې کرنیز یادو صادراتو لوبه برخه کرنیز محصولات دی.

بل خوا ددې نندراتون په پرائیست غونډه کې د هېواد د سوداګری او صنایعو وزیر نشار احمد غوریانی وویل، چې پاد وزارت د کرنې وزارت همکار دی. د هغه په خبره، افغانستان تېرکال نندراتون په هکله وویل، چې د اړیود مهارولو په برخه کې دی جدي پامزنه وکړي. دغه راز د کرنې په وزارت کې د خصوصي سکټور دېرخې د پراختیا ریس حبیب الله همکار دی. د هغه په خبره، افغانستان تېرکال نندراتون په هکله وویل، چې په سېنې کرنیز نندراتون کې حیوانی او کرنیز محصولات،

د غنمو میکانیزه کرکله د حاصلاتو د زیاتوالی لامل

او اوبه د پتی تولو برخو ته په یو دول سره رسپری. د ببلگی په توګه تبر کال مې په پتی کې ۴۹۸ د ملی مترو په لوروالی سره اوبه ولاړي وي خو سر کال ننداریزی کروندي په پلی کولو سره مې په پتی کې ۴۶۰ د ملی مترو په لوروالی سره اوبه درپری، چې د اوبو د ضایعاتو په برخه کې بې په کافې اندازه مرسته کړې ۰۰۵.

هغه زیاته کړه «تبر کال مې له دوه جربه کروندي خخه ۱۳۷۲ کیلو گرامه غنم حاصلات ترلاسه کړل خو سر کال د ننداریزی کروندي په پلی کولو سره مو له دوه جربه کروندي خخه ۱۶۱۰ کیلو گرامه غنم ترلاسه کړل، چې د غنمو په حاصلاتو کې مو ۱۷ سلنډ زیاتوالی راغلې ۰۵.

په توله کې ننداریزی کروندي له دودیزو هغو سره دېر توپیرونه لري.

د ببلگی په توګه د ننداریزی کروندي څمکه د لیزربولو د تکنالوژۍ په واسطه همواره کېږي، خو په دودیز کرکله کې دا کار نه ترسه کېږي، نوله همدي امله یې د اوبو مصارف زیات وي او حاصلات یې هم د کمیت او کفیت له پلوه بشه نه وي.

د کرنې وزارت د آمو پنځمي حوزې سکتوری پروژه د هباد په درپوو شمالی ولايتونو کې یو شمېر ننداریزی کروندي جوړي کېږي، ترڅو له همدي لاري څایې بزگرانوته په بېلابېلو برخو کې روزنه ورکړي.

باید ووبل شي، چې د کرنې وزارت د آمو پنځمي حوزې سکتوری پروژه د آسیابی پراختیابی بانک (ADB) او اروپاې ټولنې (EU) لخوا تمویلېږي.

کرکله په پرتله ۱۷ سلنډ زیات او همدارنګه د غنمو کیفیت یې هم خورا بشه بلل شوي ۰۵.

عبدال قادر یې په هکله وايې: «زه له کلونو راهیسي په خپله کرونده کې غنم او بېلابېلو سابه کرم، خو هر کال مې حاصلات کم او د اوبو ضایعات مې خورا زیات وي. سر کال د کرنې وزارت لخوا راته یوه ننداریزه کرونده جوړه شو، چې د دی ننداریزی کروندي د جوړلو په لر کې د کلې شاوخوا ۵۷ تنه بنسخینه او ۲۵۹ تنه نارینه بزگرانوته د څمکي هموارولو، اوبو لګولو، خيشاوه کولو، تخم شبندلو، په کرونده کې د حیوانی او کیمیاواي سرو د کارولو او همدارنګه د حاصلاتو راټولولو په برخه کې د اړیا ور روزنه ورکړل شول».

نومړي زیاته کړه: «د پروژې مسلکي کارکونکو لخوا مورته د اوبولګولو نوی لاري چاري را وسول شوي، چې د یادو لارو چارو په پلی کولو سره مو اوس د اوبو ضایعات کم

بدخشنان په ولايتونو کې د غنمو او نورو بېلابېلو کرکله په توکو یو شمېر ننداریزی کروندي جوړي شوي، ترڅو بزگرانوته د معیاري کرکله په برخه کې روزنه ورکړي.

د یادو ننداریزه کرونده له برخمن شویو کسانو خخه یو هم ۶۸ کلن عبدال قادر خان دې، چې د تخار ولايت اړوند د تالقانو بنار د باغک د کلې اوسبډونکي ده. عبدال قادر له کلونو راهیسي په خپله څمکه کې د غنمو سرپرې د بېلابېلو غله جاتو کړل کړي، خود هفوی د حاصلاتو کچه تېته او همدارنګه په پتی کې د اوبو مصرف دېر وي، دا ځکه چې هغه له کلونو راهیسي په دودیزه بشه کرکله کوله او د کرکله په نویو او عصری لارو چارو سره بدیت نه درلود.

تبر کال عبدال قادر ته د کرنې وزارت اړوند د آمو پنځمي حوزې سکتوری پروژې (PARBSP) لخوا د غنمو یوه ننداریزه کرونده جوړه شو. یاده ننداریزه کرونده په دوه جربه څمکه کې کړل شوي وه، چې حاصلات یې د دودیز

د کرنې، اوبولګولو او مالداري وزارت په هباد کې د کرنې په برخه کې تل هلي څلې کوي ترڅو بزگرانو د کرنې له نوي تکنالوژۍ سره بلد او میکانیزه کرکله سره بزگران وکولای شي، چې له خپله کرونده خخه بشه او باکیفیته حاصل ترلاسه کړي، چې له یوې خوانه هباد د غنمو د تولید په برخه کې پرخان بسیاشي.

غنم د افغانستان یو له دېرو مهمو او ارزښت لرونکو غله جاتو خخه ده، چې د هباد د غلو دانو ۷۰ سلنډ برخه جوړوي او د هباد په تولو برخو کې د اوږي او للمي په چول کړل کېږي. افغانان په منځني کچه ۶۰ سلنډ انرژي د غنمو د مصرف له لاري تامينوي، چې په افغانستان کې د کرنې د خورو یوه لويه برخه جوړوي. د غنم د کښت لوی څایونه په شمالې، شمال ختیع، لويدیز او سوبل لويدیز سیمو کې مت مرکز دي او ددې محصولاتو ۹۰ سلنډ مني او پاتې لس سلنډ برخه یې د پسرلي په موسم کې کړل کېږي. خوا لاهم په افغانستان کې غنم تر دېر په دودیزه بشه کړل کېږي او د غنمو کرکله په معیاري دوں نه ترسه کېږي. دېر شمېر بزگران د غنمود کرکله په نویو او معیاري لارو چارو سره بلد نه دي نو له همدي امله یې د حاصلاتو کچه تېته، د اوبو مصرف یې د او دغه راز د غنمود حاصلات یې د کیفیت له پلوه هم دېر بشه نه وي.

ددې لپاره چې بزگران د کرکله په نویو لارو چارو سره بلد شي او میکانیزه کرکله و پېژندي د کرنې، اوبولګولو او مالداري

وزارت اړوند د آمو پنځمي حوزې سکتوری پروژې (PARBSP) له لاري د کندز، تخار او

خشک کننده آفاتې، رونق وضعیت اقتصادی زنده ګی نظیفه

اما زمانی که از سوی پروژه باغداری برای من یک پایه خشک کننده آفاتې داده شد، زنده ګی اقتصادی مان رونق یافت. خشک کننده یادشده در یک وقت حدود ۵۰ تا ۸۰ کیلو گرام سبزی و یا میوه جات تازه را خشک می کند. او می گوید: «ما بادنجان رومی، بادنجان سیاه و الوبخارا را خریداری می کنیم و با استفاده از خشک کننده آفاتې خشک کرده و با فرا رسیدن فصل زمستان همه این مواد خشک شده را با قیمت بلند می فروشم». توزیع این دستگاهها به زنان بې بضاعت و کمدرآمد، کمک می کند تا از آن در بهبود شرایط اقتصادی خانواده های شان کار بگیرند و از لحظه اقتصادی به خود متکی شوند. قابل یادآوری است که روند توزیع ۳۰۰ پایه خشک کننده آفاتې زنجیره از سوی پروژه سکتوری انکشاف HVCDSR در ۱۱ ولایت کشور ادامه دارد.

انکشافی وزارت رزاعت است که از سوی بانک انجکراف آسیابی (ADB) تمویل می شود. این پروژه با ارزش مجموعی ۷۵ میلیون دالر امریکایی در بخش های رشد و بهبود زیربنایها و تسهیل زنجیره ارزش محصولات باغداری و هم چنان رشد و ارتقای ظرفیت ملی برای انکشاف صادرات محصولات باغداری در ۱۱ ولایت کشور کار می کند. ولایت غزنی یکی از ولایت های حاصل خیز برای سبزیجات است. بناء نیاز است تا خشک کننده های آفاتې بیشتر توزیع شود

نظیفه
یک تن از
باشندہ ګان
تو حید آباد

ولایت غزنی است. نظیفه شوهرش را حدود سه سال قبل از دست داد و سرپرستی خانواده ای را به عهده گرفت که هیچ منبع عایداتی نداشت. نظیفه با هفت طفلش زنده ګی مشقت بار را می گذشتند تا این که از سوی پروژه سکتوری انکشاف زنجیره ازش باغداری «HVCDSR» یک پایه خشک کننده آفاتې برای او کمک شد تا او و خانواده اش بتوانند از طریق این ماشین، امرار معیشت کنند. با از دست دادن شوهرش، همه مسوولیت های خانواده به دوش نظیفه افتاد. در اوایل او از طریق لباس شوی و انجام کار خانه هی دیگران، امرار معیشت می کرد اما به دلیل مزد کم، نمی توانست برای خانواده هی هشت نفری اش، تمام امکانات مورد نیاز را فراهم کند. پروژه «HVCDSR» یکی از پروژه های

نورالله پتمن
خبریال

نوروز، نوی کال او نوی هیلی

ورجی نمانخل یې هخوي، چې په خپلو کروندو کې د غوره محسولاتو او کرنيزو توکو د تولید، پالنې او روزنې لپاره دېر کار وکړي. هغه له نور بزگرانو خخه هم غواړي تر خود وطن د بنپردازی او زرغونتیا لپاره کار وکړي تر خو خپل محسولات په کور د ننه په ورته نندارتونو کې ننداري او خرڅلار ته وړاندې کړي. دغه راز د کرنيزو محسولاتو پنځه ويشتم نندارتون کې له ننګههار خخه محمد نادر بختاني طبی بوټې د پلور او ننداري لپاره ننداري ته وړاندې کړي وه. هغه خوښ، و، چې د هېواد په کچه یې په داسې نندارتون کې ګډون کړئ، چې ګن شمېر اچول کېږي، د کرنې او مالداري اپونده شرکتونه او کروندګر خپل کرنيز محسولات ننداري ته وړاندې کوي او دېر شمېر خلک د خو خانګړو ورخو لپاره تري لیدنه کوي. د ۱۴۰۰ ام کال د وري د میاشتی دویمه نېټه چې د بزگر له ورځې سره برابره ده، د کرنيزو محسولاتو پنځه ويشتم نندارتون په لاره واچوی تر خو هېوادوالو وکولای شي په کور د ننه خپلو تولیداتو ته لاس رسی ولري. د کرنې وزارت په کور د ننه او بهر د نندارتونو بازار موندنه کوي او ترڅنګ یې هرکال په تول هېواد کې بزگرانو، بنوالو او مالدارنو سره په بېلاپلې برخو کې مرستې او همکاري کوي. د دوی لپاره روزنیزې برنامې په لاره اچوی، ننداريزې قطعې ورته جوړوي، د مالدارانو مالونو ته بېلاپلې واکسینونه او د ناروغیو ضد درمل ورکوي. دغه راز پر بزگرانو او بنوالو په وړیا توګه اصلاح شوی تاخونه او کیمیاوی سرې وېشي، د نو او کروندو د افت ضد درمل ورکوي او دوی ته د کرکبلی، بنوالی اومالداری نوی لارې چارې نبیي، ترڅو دوی اقتصادي ودې ته زمينه برابره شي.

پخپلو ځمکو کې د سبو، غلو دانو کرلو او نورو کرنيزو چارو لپاره ځانونه چمتو کوي. د افغانستان په مرکز او ولايتونو کې د بزگر ورځې دغه لپاره ځاروکې، چې ګن لور پورې دولتي چاروکې د دغې ورځې په مراسمو کې برخه اخلي، دغه راز نساريان د هېواد ګنو کلېوالې سيمو او مېلو ته د رنګارنګ جامو په اغosto لو سره ورځې تر خود بزگر ورځ په خپل ورتګ سره لا رنګينه کړي او یوځای یې نمانځي. د دغومراسمو له ډلي یوه د کابل په بادام باغ کې د بزگر دودیزه مېله او کرنيز نندارتون دی، چې له خو ګلونو را په دې خوا په لاره اچول کېږي، د کرنې او مالداري اپونده شرکتونه او کروندګر خپل کرنيز محسولات ننداري ته وړاندې کوي او دېر شمېر خلک د خو خانګړو ورخو لپاره تري لیدنه کوي. د ۱۴۰۰ ام کال د وري د میاشتی دویمه نېټه چې د بزگر له ورځې سره برابره ده، د کرنيزو محسولاتو پنځه ويشتم نندارتون او د بزگر مېله د معیاري تولید، سوداګریزه کرنې تر عنوان لاندې د کابل د بادام باغ په خپنیز فارم کې د خلورو ورځو لپاره په لاره واچول شو، چې د ياد نندارتون په ۲۸۶ غرفو کې حیوانی او کرنيز محسولات، نوی کرنيز ټکنالوژۍ او د سخو لاسي صانيع ننداري ته وړاندې شوی ول. دغې مېله او نندارتون ته د هېواد د ګود ګود خخه ګن شمېر بزگران هم راغلي وو چې په خپل پراخ ګډون او نندارو سره یې د خپلو سيمو د دود سره دنوره دول ننداري وړاندې کړل. حاجي امان الله د کابل په مير بچه کوت ولسوالۍ کې په بزگری بوخت دی نموري وايي، چې د بزگر ورځې نمانخل یې په روح او فکر خورا بشه اغپزه کړي ده. حاجي امان الله وايي، چې د بزگر

په نوروز کې شپه او ورځ سره برابرېږي. همدارنګه نوروز پر خپلو ګلونو د نوی کتنې جشن دی. هر انسان د نوروز یا نوی کال په راسپېدو سره په تېر کال کې چپلو ګلونو ته کتنې کوي، هغه په هر اړخیز دول ځېږي نیمګړتیاوی او برباوه یې په ګوته کوي، په نوی کال کې د نیمګړتیاوو د لري کولو لپاره لارې چارې لمړو او د برباوه د پراخولو او پیاوړی کولو لپاره لا دېر کوبنښ کوي. نوروز د کار او زیار جشن هم دي. کروندګر خانونه کرکيلې ته چمتو کوي. په افغانستان کې ټول خلک د نوروز راسپېدو ته تابياوه نیسي. دا جشن هم په دولتي کچه نمانڅل کېږي او هم هره کورنې یې له خپل وس او توان سره سم نمانځي. په افغانستان کې مور په یووخت کې خو جشنونه لرو: د نوی کال او د نوروز منت په باغ دی، په صحراء هم نوراني یې شي له فيضه هغه، دا هم چې په باغ کې رنګارنګ ګلونه وا شي غنيمت ده د ګلونو تماشا هم نوروز یا نوی ورځ د کال لومړي ورځ ده. د کرنې وزارت له خوا د بزگر مېله او نندارتون په لاره اچولو سره نمانڅل کېږي. د نوی کال په پیل سره د ټولو هېوادوالو په زړونو کې هيلې راتوکېږي، د نوی کال د هرکلې په پار دودیزې مېله په لاره اچوی او نوی کال په دودیزه مېلمو او شاندارو مراسمو لمانځي. نوی کال ته د نورو ترڅنګ زموږ زیارکښ بزگران هم خوبن وي د دوی په زړونو کې هيلې غورېږي او خپلو کروندو پالنې او کرکبلې ته مخه کوي. بزگران د سوړ ژمې تېرېدو خخه وروسته په نویو هیلود نوی کال خخه د سيمه یېزو دودونو د لمانځنې او نوروز د اعتدال او برابری جشن هم دي.

دوفن فروش سبزه و سمنک‌پزی در کابل

نفر می‌توانند که در این نذر شامل شوند.

در نذر سمنک خانمها و دخترهای جوانی که در طول سال کدام مشکلی داشته و یا کدام کاری را در نظر داشته باشند، که باید انجام شود، نذر سمنک را گرفته و خواهان مدد و همکاری از جانب خدا می‌گردند تا سال نو را خداوند برای شان خجسته بگرداند. جشن سمنک‌پزی اکثراً در محلات و رستاهای وطن ما برپا می‌شود. در شهرها بعضی فامیل‌ها به شکل انفرادی نیز این رسم و رواج‌ها را عملی می‌کنند. در شب میله سمنک خانمها و دختران دور هم جمع شده و این شب را با خوشی، شادمانی، سورور، رقص و پای‌کوبی و آوازخوانی آغاز می‌کنند. خانمها و دختران اکثراً این سرود را می‌سرایند:

«منک در جوش ما کفچه زنیم
دیگران در خواب ما دفچه زنیم
منک نذر بهار است
میله شب زنده‌دار است
این خوشی سال یکبار است
سال دیگر یا نصیب.»

در ادامه خانم سیما در مورد پختن و شگون سمنک می‌گوید که سمنک را در یک دیگ بزرگ انداده در زیر آن آتش می‌کنند و سمنک را با کفچه تا پخته شدن، شور می‌دهند و این کار را خانمها و دختران هر کدام به نوبت خود انجام می‌دهند.

در این شب یک تعداد را خواب برده و یک تعداد مصروف پختن دیگ سمنک و یک تعداد هم مصروف رقص و آوازخوانی و یک تعداد هم مصروف قصه‌های خود بوده، شب را به پایان می‌رسانند. زمانی که دیگ سمنک پخته شد، آن را می‌گذارند، تا دیگ خوب دم بگیرد. بعد از نماز صبح همه دختران و خانم‌ها دور دیگ جمع شوند و با دعا و تکبر و نیتی که در دل دارند، سرپوش دیگ را بلند می‌کنند. اگر سمنک خوب پخته شده و شیرینی خود را کشیده و رنگ اصلی به خود گرفته باشد، می‌گویند که خداوند مراد همه را داده است. زنان در وقت چای صبح یک مقدار را صرف می‌کنند و بعد برای سه‌هاران، دوستان و عزیزان خود سمنک را توزیع می‌کنند.

مردم در شب نوروز هفت سین را تهیه می‌کنند. هفت سین شامل سیر، سرکه، سیب، سمارق، سبزه، سنجاق و سمنک است.

دلیل زیاد بودن کارش در خانه اماده می‌سازد. طبیفه یک تن از مشتریان فروشنده سبزه سمنک است. او می‌گوید که آماده ساختن سبزه سمنک در خانه، برایش مشکل بود و حتا یک ماه قبل در تشویش بود که سبزه را چگونه آماده کند. اما این خانم افزود که حالا سبزه آماده در بازار فروخته می‌شود و هر زمانی که خواسته باشند، می‌توانند سبزه سمنک را فرمایش دهند و یا خریداری کنند.

او می‌گوید که ما اعتقاد زیاد به رفت و نارفت این نذر داریم. می‌ترسیم که مبادا آماده ساختن سبزه سمنک در خانه، برای ما کدام مشکل ایجاد نکند. حالا که در بازار به فروش می‌رسد، همه کس می‌تواند آن را به دل جمع بخرد.

سیما ۵۵ ساله که از مزار شریف به نمایشگاه زراعتی فارم بادام‌باغ آمده است. یک غرفه کوچک را در نیش نمایشگاه کرایه گرفته است. محصولات دست داشته خود را به فروش می‌رساند. او درباره نذر سمنک می‌گوید که پختن سمنک، از گذشته‌ها در بین مردم افغانستان رواج داشته و به دلیل سُچه بودن آن، بین زنان از ارزش و اهمیت خاص برخوردار است.

به قول خانم سیما: «از کنار سبزه سمنک باید هر کس نگذرد و صدای پاک و ناپاک به آن نرسد؛ به این خاطر که خراب شدن سبزه شگون خوب ندارد.»

از گذشته‌ها بعضی از خانواده‌ها بر رفت و نارفت آماده ساختن سبزه و پختن سمنک، باور دارند و خراب شدن آن، نشانه‌ی بدشگونی در بین آنان شناخته می‌شود.

هم‌چنان برخی از مردم در وقت اندادن سمنک، نیتی می‌کنند که صاحب پسر شوند و اگر کار نداده باشند، برای شان کار پیدا شود و یا کارشان توسعه یابد. خانم سیما درباره‌ی آماده ساختن سبزه سمنک و رسم و رواج‌های آن می‌گوید که با فرا رسیدن فصل بهار یک عده از خانم‌ها و دخترهای جوان به دادن نذر سمنک مبادرت می‌ورزند و این فرهنگ را برای همیش زنده و جاویدان نگه داشته و به آن پابندی و علاقه خاص نشان می‌دهند.

فامیل‌هایی که می‌خواهند جشن سمنک پزی را بروز کنند، یک تا دو هفته پیش در فصل بهار یک مقدار گندم را گرفته در بین یک ظرف پاک پر از آب انداده در منزل آن رانگهداری می‌کنند تا این که گندم سبز می‌شود و ریشه می‌کشد و در سال نو، یعنی فصل بهار این جشن را بر پا می‌دارند.

در نذر سمنک اگر کسی بخواهد سهیم شود یک مقدار آرد گندم را با خود آورده در آن خودش را سهیم می‌سازد. هفت

محمد تمیم صدیقی
گزارش‌گر

سمنک خوراک نهایت لذیذ و خوش‌ذایقه است که از آرد و جوانه‌ی گندم تهیه می‌شود.

این غذای نوروزی و بهاری، شیرینی اش از ریشه و رنگش را از سبزی گندم می‌گیرد. به دلیل بهاری بودن، این غذا جز اصلی سفره‌های نوروزی به حساب می‌آید. خوراک سمنک با وجود لذت و طعم خوشی که دارد فقط در شروع سال نو برای جشن نوروز تهیه می‌شود و مهمان سفره‌های نوروزی می‌باشد.

قدیم‌ها می‌گفتند که در خانه‌ای که سمنک است در آن جا خیر و برکت است. سمنک نذری است که رسم و عننه فرهنگ گذشته‌گان کشورهای آسیای میانه را به تمثیل و یاد می‌آورد.

سمنک از رسم و رواج‌های دیرینه‌ای است که خانواده‌ها، نذرگویه سبزه‌ی آن را با مشکل در منازل‌شان تهیه می‌کنند، ولی فروش این سبزه در بازار، کار فامیل‌ها را تا حدی آسان ساخته است.

سمنک یک نوع غذای خاص مردمان آسیای میانه از جمله افغانستان، تاجیکستان، اوزبیکستان و ایران است که از گندم تهیه می‌گردد. گندم ۲۰ روز قبل، ترشده و در جای گرم گذاشته می‌شود تا سبز گردد، اما تهیه سبزه آن، در خانه‌ها کارساده‌ای نیست و خیلی دقت می‌خواهد.

سبزه، همواره تحت مراقبت قرار داشته و بر آن آب پاشیده قطعه‌قطعه می‌کنند و شیره‌ی آن را با زحمت زیاد از ماشین بیرون می‌کنند.

سپس، شیره را با مقدار معین آرد و آب در دیگ بزرگ، از سر شب تا صبح بر آتش می‌گذارند و آن را به نوبت خانم‌ها و مردان کفچه می‌زنند که سخت نشود، نسوزد و بهتر پخته شود.

تمام آن شبی که سمنک تهیه می‌گردد، دختران جوان و خانم‌ها به رقص و پایکوبی می‌پردازند و دایرہ می‌زنند. اما سبزه سمنک در این اواخر، در بازار فروخته می‌شود که کار خانواده‌ها را در تهیه سمنک، تا حدی سهل ساخته است.

ذیبح یک تن از فروشنده‌گان بازار لیسه مریم است. او می‌گوید که بازار فروش سبزه سمنک رونق یافته است. چون بیشتر فامیل‌ها قادر به تهیه سبزه سمنک در خانواده‌های شان نیستند. و اگر تهیه و آماده کنند، ممکن است درست از آن نتوانند مراقبت کنند. ذیبح، از دو سال به این سو سبزه سمنک را در بازار لیسه مریم به فروش می‌رساند.

مشتریانش را زنان و مردان تشکیل می‌دهند و بسیاری خانواده‌ها از جاهای دور، ظروف مخصوص را برای تهیه سبزه، نزد این فروشنده به طور فرمایشی می‌أوزند.

ذیبح می‌گوید که یک پتنوس دو کیلویی سبزه سمنک را از ۴۰۰ تا ۵۰۰ افغانی می‌فروشد.

او می‌گوید که سال گذشته نیز سبزه سمنک را در کراچی چهار تایره‌اش تهیه کرده بود. حدود ۵۰ کیلو گندم را سبزه انداخت و نظر به تقاضای مشتریانش، این مقدار خیلی اندک هم بود.

هر چند فصل فروش سبزه سمنک خیلی زودگذر است. اما ذیبح می‌گوید که در اوایل فصل بهار و قبل از گرم شدن هوا، از بابت فروش سبزه سمنک دکانش افزایش یافته است.

فروشنده سبزه سمنک می‌افرادید که یک ماه بازار دارد و پس از این که هوا گرم شد، به خاطر که سبزه در هوای گرم زود خراب می‌شود، از این رو کار تهیه سبزه سمنک را توقف می‌دهد.

در بازار لیسه مریم، ذیبح تنها فروشنده‌ای است در یک کراچی چهارتایره سبزه سمنک می‌فروشد. او می‌گوید سبزه سمنک به

از روز دهقان با برگزاری محفل باشکوهی در کندز تجلیل شد

ارزگان کې د بزرگ ملي ورخ او د کمال خان بند
پرانیسته په شاندارو مراسمو ونمائنځل شول

سال نو و روز دهقان در سرپل ګرامی داشته شد

روز دهقان در هرات با حضور صدها تن از
باشنده‌گان این ولایت ګرامی داشته شد

تجلیل از جشن نوروز و روز دهقان در بادغیس

ننگهار کې د بزرگ ورخ ونمائنځل شوھ

هلمند کې د بزرگ مېله او نوی کال ونمائنځل شول

زابل کې د بزرگ ملي ورخ ونمائنځل شوھ

